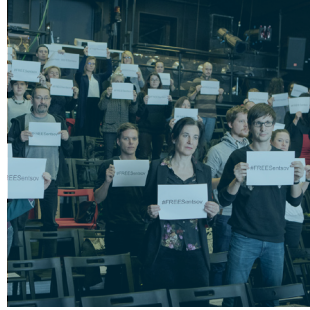
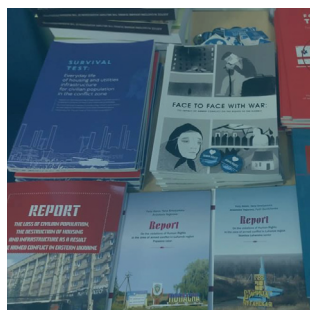

HELŚKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

Raport 2018

Mamy za sobą 2018 rok. W Polsce rok postępującej destrukcji demokracji konstytucyjnej. Rok, jak określiła to prof. Ewa Łętowska, domykania się ciągu technologicznego mającego pozwolić na przejęcie kolejnych, a docelowo wszystkich funkcji państwa przez ekipę rządzącą. Ale także rok bardzo silnego protestu sędziów i przedstawicieli innych zawodów prawniczych przeciwko zamachowi na niezawisłość sędziowską i niezależność władzy sądowniczej. To także rok mobilizacji trzeciego sektora w Polsce, i to zarówno w obronie swojej niezależności, jak i w obronie demokratycznych imponderabiliów (powstają takie przedsięwzięcia jak kampania „Organizacje społeczne. To działa!” czy Komitet Obrony Sprawiedliwości, w których uczestniczymy).

W przestrzeni międzynarodowej to w priorytetowym dla nas obszarze m.in. rok wzrostu siły ruchów populistycznych, coraz wyraźniejsza akceptacja aneksji Krymu, odwrócenie się rządów od problemów uchodźców oraz postępujące kurczenie się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego.

Jednak 2018 rok to także rok początku zmian w Fundacji (czasem prostych, a czasem trudnych), mających pomóc nam w bardziej efektywnym, a więc bardziej skutecznym, szybkim i elastycznym reagowaniu na stające przed nami wyzwania. To rozpoczęcie w Polsce budowy szerokiej członkowskiej Inicjatywy Helsińskiej, a w przestrzeni postsowieckiej odbudowa wyraźniejszej obecności w działaniach na rzecz praw i wolności człowieka.

Danuta Przywara

Prezes HFPC

O Fundacji

Helsińska Fundacja Praw Człowieka (HFPC) została założona w 1989 roku. Jej powstanie poprzedziła siedmioletnia działalność podziemnego Komitetu Helsińskiego w Polsce, którego misją było monitorowanie wywiązywania się przez władze PRL ze zobowiązań dotyczących praw i wolności człowieka określonych w Akcie Końcowym KBWE w Helsinkach.

Po zmianie ustroju politycznego członkowie Komitetu założyli Fundację – niezależną organizację, której misją jest współdziałanie w budowie, umacnianiu i obronie standardów państwa prawa, demokracji konstytucyjnej oraz poszanowania praw i wolności człowieka w Polsce i za granicą.

HR

HELSIŃSKA FUNDACJA

PRAW CZŁOWIEKA

Struktura

Struktura zespołu HFPC ulega zmianom przewidzianym w strategii na lata 2018–2020. Zmiany mają na celu wprowadzenie silniej, zintegrowanej i uproszczonej struktury, która prowadzi do rozwijania zdolności Fundacji do elastycznego reagowania i sprawnego działania w szybko zmieniającej się rzeczywistości.

W 2018 roku HFPC tworzyli i tworzyły:

Jacek Białas	Luba Krasnitskaya
Marta Borucka	Robert Krasnodębski
Aleksandra Cegłowska	Agnieszka
Robert Cegłowski	Krawczak-Chmielecka
Julia Cheromukhina	Andrzej Kremplewski
Bogna Chmielewska	Piotr Kubaszewski
Elżbieta Czyż	Agnieszka Mikulska-Jolles
Bożena Duda	Ewa Ostaszewska-Żuk
Maria Ejchart-Dubois	Zuzanna Połynko
Waldemar Dębski	Dorota Pudzianowska
Ewa Fabich	Adam Pyrek
Małgorzata Gawlik	Maria Roman
Julia Gerlich	Olga Salomatova
Dorota Głowacka	Konrad Siemaszko
Marta Górczyńska	Joanna Smętek
Barbara	Jacek Starzyński
Grabowska-Moroz	Tadeusz Strączek
Grażyna Grzeszek	Marta Szczepanik
Witold Grzybowski	Marta Szuchnicka
Aleksandra Iwanowska	Małgorzata Szuleka
Jarosław Jagura	Marcin Szwed
Maciej Kalisz	Maria Teichert
prof. Ireneusz Kamiński	Zuzanna Warso
Agata Karbowicz	Natalia Węgrzyn
Adam Klepczyński	Konrad Wirkowski
Janina Kłosowska	Katarzyna Wiśniewska
Elżbieta Kowalewska	Daniel Witko
Adam Kozieł	Marcin Wolny

Zarząd

Danuta Przywara – prezes zarządu

Maciej Nowicki – wiceprezes zarządu

dr Piotr Kładoczny – sekretarz zarządu

Lenur Kerymov – skarbnik zarządu

Dominika Bychawska-Siniarska – członek zarządu

Rada Fundacji

W 2018 roku doszło do dużych zmian w Radzie Fundacji, jednak jej praca przebiegała bez zakłóceń, dzięki czemu Rada mogła wyznaczać kierunki rozwoju Fundacji.

Ze względu na stan zdrowia z członkostwa w Radzie zrezygnowały Halina Bortnowska-Dąbrowska oraz Teresa Romer, z kolei z uwagi na inne zobowiązania z członkostwa zrezygnował Marek Antoni Nowicki. W styczniu 2018 roku ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci profesora Jerzego Ciemniewskiego, z kolei w maju zmarł profesor Michał Nawrocki. Wszyscy członkowie i członkinie Rady wiele wnieśli w prace Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, za co ogromnie im dziękujemy. Ich zaangażowanie i pełna pasji praca nieustannie motywują nas do działania na rzecz praw człowieka.

Rada Fundacji została wzmocniona, w ciągu 2018 roku dołączyły do niej kolejne osoby: Henryka Bochniarz, prof. Ireneusz Cezary Kamiński, Witolda Ewa Osiatyńska, prof. Andrzej Rzepliński, prof. Wojciech Sadurski.

Tak więc ostatecznie w 2019 rok Fundacja weszła z Radą w składzie: Henryka Bochniarz, Janusz Grzelak (przewodniczący), Ireneusz Cezary Kamiński, Witolda Ewa Osiatyńska, Andrzej Rzepliński, Wojciech Sadurski, Mirosław Wyrzykowski.

Działania mobilizacyjne i rzecznicze

Działalność rzecznicza w kraju i za granicą

W ramach **rzecznictwa krajowego** eksperci HFPC koncentrowali się w 2018 roku przede wszystkim wokół nowego prawodawstwa dotyczącego Sądu Najwyższego. HFPC reagowała na bieżąco na próby przejęcia kontroli przez rządzącą większość parlamentarną nad tą instytucją. W przedłożonych opiniach prawnych i stanowiskach HFPC zwracała uwagę na zagrożenia z tego wynikające. Argumentowała, że nie tylko nie przyczynią się one do poprawy funkcjonowania Sądu Najwyższego, lecz również spowodują niekonstytucyjną ingerencję władzy wykonawczej w działalność tej instytucji.

HFPC skierowała ponadto do Senatu stanowisko w sprawie projektowanych zmian w Kodeksie wyborczym. Podkreśliła w nim, że zmiany polegające na zniesieniu możliwości głosowania korespondencyjnego naruszają Konstytucję oraz prawo międzynarodowe.

To, co możemy niewątpliwie zaliczyć do sukcesów (dużo trudniejszych obecnie do osiągnięcia niż było to jeszcze kilka lat temu), to liczący się udział w częściowym zatrzymaniu destrukcji Sądu Najwyższego, a także przyczynienie się do przygotowania przez Senat projektu ustawy o zmianie ustawy o nieletnich. Projekt ten dotyczył wykonania wyroku ETPC w sprawie *Grabowski przeciwko Polsce*, odnoszącej się do niezgodnego z prawem pozbawiania wolności w schroniskach dla nieletnich. Dokument został przyjęty przez Senat na skutek petycji HFPC. Aktualnie (2019) jest przedmiotem prac sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

W 2018 r. **międzynarodowa działalność rzecznicza** HFPC koncentrowała się na dwóch głównych tematach: trwającym w Polsce kryzysie konstytucyjnym i atakach na wymiar sprawiedliwości oraz kurczącej się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego.

W 2018 r. w życie weszły przepisy, które – jak już pisaliśmy wcześniej – naruszając Konstytucję RP, zmieniły organizację Sądu Najwyższego oraz w pierwotnej wersji zmuszały prawie 40% sędziów Sądu Najwyższego do przejścia w stan spoczynku. Dlatego niezależność Sądu Najwyższego i jego dalsze funkcjonowanie było także jednym z głównych tematów opinii i analiz przygotowywanych przez HFPC dla zagranicznych partnerów – przedstawiciele instytucji międzynarodowych, służb dyplomatycznych i dziennikarzy. Ekspertki i eksperci HFPC brali udział w licznych spotkaniach i wysłuchaniach na temat polskiego wymiaru sprawiedliwości organizowanych m.in. w Radzie Europy (wysłuchanie przed Komitetem Spraw Prawnych w maju 2018 r.), Unii Europejskiej (wysłuchanie przed Komisją LIBE w Parlamencie Europejskim w listopadzie 2018 r.) i ONZ (robocze spotkanie w Regionalnym Biurze Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka w czerwcu 2018 r.).

Działalność rzecznicza HFPC opiera się przede wszystkim na analizach przygotowywanych przez ekspertów HFPC, które obejmują zarówno analizę wprowadzanych zmian prawnych, jak i ich skutków dla całego systemu ochrony praw człowieka. Jednym z przykładów tej działalności jest opublikowany w kwietniu 2018 r. raport *Od kadr się zaczyna. Proces zmiany prezesów i wiceprezesów sądów w 2017-2018 r.*, który powstał w oparciu o 20 indywidualnych rozmów z prezesami i wiceprezesami sądów odwołanymi na podstawie arbitralnych decyzji Ministra Sprawiedliwości. Raport prezentuje, w jaki sposób dokonywano zmiany kierownictwa sądu i jak głęboko upolityczniony był to proces.

Drugim z istotnych tematów w działalności rzeczniczej HFPC była kwestia kurczącej się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego w Polsce i Europie. W tym zakresie, HFPC publikowała analizy pokazujące, jak ten trend rozwija się w Polsce, a także zorganizowała debatę na temat globalnego wymiaru tego zjawiska. Kształtowaniu adekwatnej odpowiedzi społeczeństwa obywatelskiego na wyzwania przed nim stojące ma służyć również prowadzony wspólnie z Węgierskim Komitetem Helsińskim projekt adresowany do organizacji pozarządowych w Europie Środkowo-Wschodniej, którego celem jest wzmocnienie kompetencji tych organizacji i zacieśnienie współpracy między nimi.

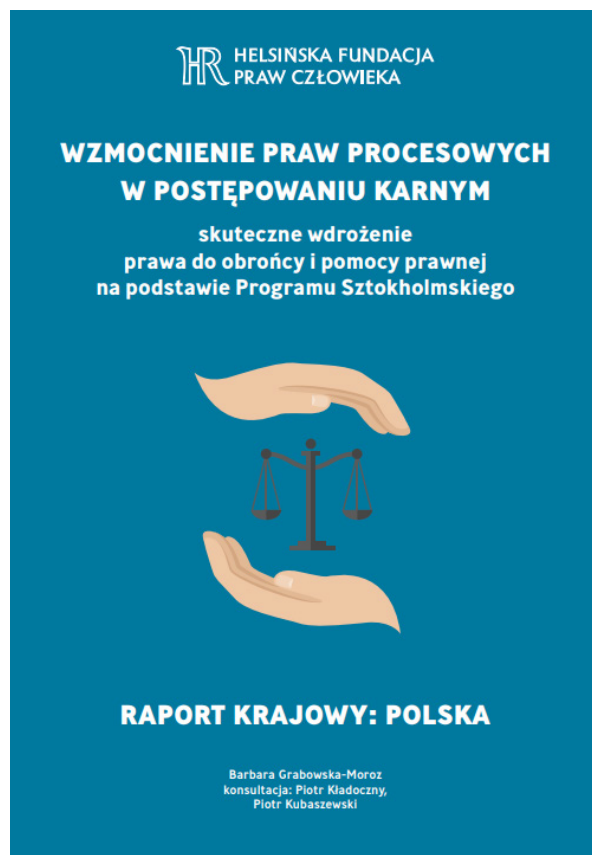
Udział w międzynarodowych projektach nastawionych na polityki UE

Jedną z wykorzystywanych przez nas form wpływu na polityki unijne od lat jest dostarczanie ciałom decyzyjnym Unii danych pochodzących z badań realizowanych na zlecenie Agencji Praw Podstawowych (FRA), czy też gromadzonych w trakcie realizacji międzynarodowych projektów badawczych. Te informacje pozwalają m.in. na identyfikację dobrych praktyk w poszczególnych krajach bądź też pomagają wypracować rekomendacje w oparciu o międzynarodowe doświadczenia, co pozwala na podniesienie, ale jednocześnie

wyrównanie poziomu przestrzegania poszczególnych praw w obrębie całej Unii.

W ramach tego typu działalności w 2018 r. uczestniczyliśmy w następujących projektach:

- „The Directive on the Right of Criminal Suspected or Accused Persons to Access a Lawyer and to Communicate with Consular Officials and other Third Parties upon Arrest” (Dyrektywa w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności);
- „Beyond Surrender” (Praktyka stosowania europejskiego nakazu aresztowania);
- „My lawyer, my rights – enhancing children’s rights in criminal proceedings in the EU” (Mój prawnik, moje prawa. Wzmacnianie praw dzieci w postępowaniach karnych w Unii Europejskiej) a także stanowiący jego kontynuację projekt dotyczący wzmocnienia praw proceduralnych czyli efektywna implementacja prawa do pomocy prawnej w ramach Programu sztokholmskiego („Strengthening procedural rights in criminal proceedings: effective implementation of the rights to a lawyer/legal aid under the Stockholm Program”);
- Prawa procesowe na posterunkach policji;
- „ON-THE-MOVE – The reality of free movement for young European citizens migrating in times of crisis”.

Braliśmy także udział w licznych badaniach realizowanych dla Agencji Praw Podstawowych, m.in. w projektach:

- „Access to a Lawyer and the European Arrest Warrant: application in practice with regard to fundamental rights” („Dostęp do adwokata i europejski nakaz aresztowania: zastosowanie w praktyce w odniesieniu do praw podstawowych”);
- „Fundamental Rights Issues in the Context of Border Management and Return” („Prawa podstawowe w kontekście zarządzania granicami i procedury powrotu”);
- „Criminal Detention in the EU – Conditions and Monitoring” („Zatrzymanie w postępowaniu karnym w Unii Europejskiej – warunki i monitoring”);
- „The Current Migration Situation in the EU – September–November 2018” („Aktualna sytuacja dotycząca migracji w UE – sierpień-listopad 2018”).

WATCH DOCS

Już po raz 18. w ramach Międzynarodowego Festiwalu Filmowego WATCH DOCS. Prawa Człowieka w Filmie promowaliśmy i upowszechnialiśmy światowej klasy społeczne kino dokumentalne oraz idee praw człowieka zarówno w skali ogólnopolskiej, jak i międzynarodowej.

WATCH DOCS to najstarszy festiwal filmu dokumentalnego w Warszawie. Projekcjom filmowym towarzyszą spotkania, dyskusje, warsztaty i inne wydarzenia poświęcone prawom człowieka, a także sztuce filmowej. Dzięki temu WATCH DOCS odgrywa też rolę czynnika integrującego środowiska organizacji pozarządowych oraz branży filmowej. Dzięki wsparciu Nordic Council of Ministers mogliśmy kontynuować drugą edycję projektu FUTURE DOCS, naszego europejskiego projektu dla dokumentalistów i obrońców praw człowieka, zapoczątkowanego jesienią 2015 roku. Jest to platforma kreatywnych spotkań poszukujących inspiracji filmowców i aktywistów z praktyki znających nie tylko problemy

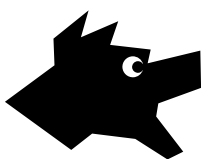
i inicjatywy w obszarze praw człowieka, ale i fascynujące ludzkie historie, jakie się za nimi kryją. Głównym celem FUTURE DOCS jest inspirowanie do stworzenia nowych filmów dokumentalnych o dużej sile społecznego oddziaływania. W 2018 r. w ramach tego projektu zorganizowane zostały warsztaty uzupełniające dla tych filmowców i aktywistów, którzy podjęli międzynarodową współpracę nad konkretnymi projektami filmów po pierwszej sesji spotkań w grudniu 2017 roku. Następnie jury podjęło decyzję o przyznaniu nagrody FUTURE DOCS na dalszy rozwój najbardziej obiecującego projektu polskiej dokumentalistce Magdalenie Pięcie współpracującej z białoruską aktywistką Anną Dziusekową. Swoją nagrodę dla najciekawszego projektu filmu obrazującego m.in. pracę adwokata *pro bono* przyznała też Naczelna Rada Adwokacka.

WATCH DOCS to nie tylko międzynarodowy festiwal odbywający się co roku w Warszawie, ale także Festiwal Objazdowy, odwiedzający miasta w całej Polsce. W 2018 roku gościł on w 34 miejscowościach. Filmy można było także oglądać w ramach projektu „WATCH DOCS na spacerze” (projekcje dokumentów z repertuaru festiwalu w ciągu roku w Kinie U-jazdowski), a także online na platformach vod.pl i tokfm.pl, gdzie zgromadziły rekordową liczbę widzów.

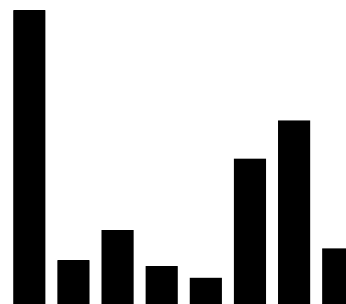
Ponadto uczestniczyliśmy w Szczycie Klimatycznym COP24 w Katowicach, gdzie we współpracy z Ambasadą Królestwa Niderlandów, Polityką Insight i IKEA zorganizowaliśmy w katowickim Kinie Rialto trzydniowy Klimatyczny Festiwal Filmowy poświęcony zagadnieniom praw człowieka w kontekście globalnego ocieplenia. Wszystkim projekcjom filmów dokumentalnych towarzyszyły dyskusje panelowe z udziałem ekspertów, działaczy, polityków i publicystów. Bilety wstępu były bezpłatne.

WATCH DOCS, który ma pozytywne doświadczenia z inicjowaniem i rozwijaniem festiwalu filmów o prawach człowieka poza granicami Polski (Ukraina, Litwa, Kirgistan, Birma) w grudniu 2018 r. po raz czwarty współorganizował też festiwal w Mińsku na Białorusi we współpracy z organizacją pozarządową Zvyano.

WATCH DOCS w liczbach prezentuje się imponująco:

To **161 226** widzów festiwalu zarówno na salach kinowych, jak i w internecie;
60 filmów pokazanych w **101** projekcjach,
52 wydarzenia towarzyszące,
36 gości zagranicznych,
198 wzmianek w mediach,
19 606 stałych fanów festiwalu;
76 wolontariuszy tylko w samej Warszawie.

Helsińska Inicjatywa dla Praw Człowieka

Prawa człowieka potrzebują swoich obrońców. Kurcząca się przestrzeń dla społeczeństwa obywatelskiego potęguje konieczność wzmocnienia i rozbudowania szerokiego ruchu obywatelskiego działającego na rzecz ochrony podstawowych praw i wolności. Stwarza to pole dla podejmowania nowych inicjatyw HFPC – by tworzyć kulturę szerokiego zaangażowania w obszarze praw człowieka, których popularyzowanie i przestrzeganie przekłada się ostatecznie na jakość życia każdego z nas.

W 2018 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka, dzięki wsparciu Open Society Foundations i Fundacji im. Stefana Batorego, zainicjowała nowy projekt – Helsińską Inicjatywę dla Praw Człowieka, która umożliwia wspieranie działalności HFPC. Inicjatywa mobilizuje do systematycznego zaangażowania wokół wspólnych wartości przez działanie i regularne wsparcie finansowe organizacji.

W ramach Inicjatywy każdy może wybrać najdogodniejszą dla siebie formę zaangażowania. Do projektu zapraszamy wszystkich, którzy chcą z nami współpracować i aktywnie wspierać podstawowe prawa jednostki. Wspólnie zadbamy o to, by zajęły one należne im miejsce w dyskusji publicznej, by taka rozmowa toczyła się także lokalnie i by wychodziła od rzetelnej informacji, wyników badań, ludzkiego doświadczenia czy też kina dokumentalnego i publikacji, stanowiących impuls dla podejmowania merytorycznych dyskusji.

Głównym celem Inicjatywy jest mocniejsze i wyraźniejsze zakotwiczenie działań HFPC w społeczeństwie polskim zarówno poprzez uruchomienie ściślejszych więzi z organizacją (członkostwo w Inicjatywie), jak i wzmocnienie kanałów wpływu na jej działalność (składki oraz tworzenie platformy do prowadzenia debat z udziałem ekspertów, organizowanych w Warszawie i lokalnie).

Cykl paneli dyskusyjnych stanowi platformę do rozważań na tematy fundamentalne dla systemu ochrony praw i wolności w Polsce. Debaty te są inspirowane również bieżącymi wydarzeniami. W 2018 r. zorganizowaliśmy panele dyskusyjne dotyczące: wniosków z protestu osób z niepełnosprawnościami, który trwał w Sejmie przez 40 dni; skutków orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej; dokumentowania kryzysu praworządności w Polsce; kurczącej się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego; mowy nienawiści.

Podczas samorządowej kampanii wyborczej prowadziliśmy jej społeczny monitoring. Przeanalizowaliśmy aktywność w internecie kandydatów na prezydentów dziesięciu miast wojewódzkich pod kątem mowy nienawiści i ksenofobicznych wypowiedzi. W efekcie powstał raport „Migranci, uchodźcy i ksenofobia w kampanii wyborczej 2018”. Rozpoczęliśmy także obserwację postępowań sądowych dotyczących protestów wyborczych – jak wiele protestów złożono oraz w jaki sposób sądy je rozpatrywały. Dzięki sieci lokalnych obserwatorów i obserwatorek udało nam się monitorować wybrane procesy.

Etyka, prawa człowieka i nowe technologie – projekt SIENNA

W 2018 roku realizowaliśmy Projekt SIENNA (Stakeholder-informed Ethics for New Technologies with High Socio-Economic and Human Rights Impact), który zajmuje się kwestiami etycznymi i związanymi z prawami człowieka w trzech obszarach technologii: genomiki człowieka, tzw. ulepszania człowieka (ang. *human enhancement*) i interakcji człowiek–maszyna (robotyka, sztuczna inteligencja). HFPC była liderem w zakresie opracowania metodologii prowadzenia badań prawnych oraz jest między innymi odpowiedzialna za opracowanie raportu na temat prawnych wymagań dotyczących obszaru *human enhancement* (także z perspektywy praw człowieka).

Edukacja

HFPC podejmowała liczne działania edukacyjne skierowane do różnych grup odbiorców.

Projekt „Lekcje o prawach człowieka” był adresowany do szkół i innych instytucji pracujących z młodzieżą. Większość zajęć dotyczyła pojęć z zakresu praw i wolności człowieka oraz możliwości dochodzenia praw oraz przeciwdziałania dyskryminacji. HFPC prowadziła również kursy e-learningowe „Prawa człowieka” otwarte dla wszystkich zainteresowanych osób.

We współpracy z Fundacją im. Heinricha Bölla oraz Komisją Europejską HFPC prowadziła także projekt „Monitoring zmian legislacyjnych w prawie migracyjnym oraz szkolenia na temat prawa migracyjnego i innych aspektów migracji”.

W ramach projektu prowadzono szkolenia dla różnych grup zawodowych i uczniów, jak również badanie zgodności polskich przepisów prawa migracyjnego z prawem unijnym, europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Trybunału Sprawiedliwości UE.

Programy prawne

W 2018 r. HFPC prowadziła stałe programy prawne, czyli: **Program Interwencji Prawnej**, **Program Spraw Precedensowych** oraz **Klinikę Prawa „Niewinność”**.

Fundacja prowadziła w ich ramach wiele działań dotyczących uchodźców i migrantów – w tym udzielała pomocy prawnej, prowadziła sprawy cudzoziemców w Polsce oraz przed sądami międzynarodowymi, monitorowała sytuację na granicy, jak również monitorowała i opiniowała zmiany prawne. Działania na rzecz uchodźców i migrantów stanowią ważną część pracy Fundacji od początków jej działania.

Ponadto realizowaliśmy projekty tematyczne, jak np. pomoc prawną dla dziennikarzy i blogerów, realizowaną w ramach wsparcia finansowego udzielonego przez Media Legal Defense Initiative – organizację międzynarodową wspierającą lityzację strategiczną na rzecz dziennikarzy, niezależnych mediów i blogerów na świecie.

Z kolei przy finansowym wsparciu Clifford Chance Foundation HFPC realizowała projekt „Nie tylko Strasburg? Alternatywne międzynarodowe instrumenty ochrony praw człowieka”. W ramach projektu i we współpracy z doświadczonymi ekspertami powstały liczne materiały szkoleniowe i publikacje. Opublikowano m.in. raport „Do Luksemburga zamiast do Strasburga?” na temat roli Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ochronie praw człowieka.

Program Interwencji Prawnej

Program Interwencji Prawnej (PIP) podejmuje bieżące i szybkie interwencje w sprawach, w których doszło do naruszeń praw człowieka. W 2018 r. PIP podjął 60 interwencji dotyczących m.in. pomocy funkcjonariuszy Policji, wolności słowa, praw osób pozbawionych wolności czy prawa do obrony. Program objął obserwacją 300 spraw sądowych, w tym 120 dotyczących udziału w zgromadzeniach publicznych. Ponadto HFPC przyjęła 1000 osób na dyżurach prawnych, z czego połowę stanowili cudzoziemcy szukający pomocy prawnej.

Przemoc funkcjonariuszy Policji

W 2018 r. ruszył proces sądowy w sprawie Igora Stachowiaka, który zmarł po użyciu przez policjantów paralizatora. Z jednej strony ta sprawa może stanowić kolejny przykład nadużycia uprawnień ze strony funkcjonariuszy Policji, których monitorowaniem Fundacja zajmuje się od początku swojego istnienia.

Z drugiej – stała się przedmiotem burzliwej debaty publicznej i ma szczególne znaczenie w kontekście budowania kultury braku tolerancji dla tortur. HFPC uczestniczy w tym postępowaniu w charakterze organizacji społecznej. Sąd – decydując o przyłączeniu Fundacji do sprawy – stwierdził, że leży to w interesie wymiaru sprawiedliwości.

Program Interwencji Prawnej podjął ponadto kilkanaście interwencji dotyczących przekroczenia uprawnień przez policję.

Wolność słowa

HFPC podjęła wiele interwencji w związku z próbami ograniczania wolności słowa.

W związku z ograniczeniem dostępu do Sejmu w czasie trwania protestu osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w kwietniu i maju 2018 r. HFPC wydała stanowisko, w którym zwrócono uwagę, że działanie to ingeruje w prawo do pozyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej, swobodę wypowiedzi i wolność prasy.

Wydaliśmy również opinię odnoszącą się do nowych zasad wprowadzonych w Sądzie Okręgowym w Krakowie, w której zauważyliśmy, że mogą one utrudniać dostęp dziennikarzy do budynku sądu i ograniczać prawo pracowników sądu do udzielania informacji prasie.

Zareagowaliśmy również, kiedy Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji upomniała stację Nickelodeon Polska w związku z emisją odcinka serialu pt. „Harmidom”, w którym przedstawiono parę osób homoseksualnych wychowujących dziecko.

Prawa osób pozbawionych wolności

Jednym ze stałych elementów działalności HFPC jest monitorowanie praw osób pozbawionych wolności, m.in. występujemy do jednostek penitencjarnych z pismami interwencyjnymi w sprawach braku odpowiedniego leczenia zgłaszających się do nas osób osadzonych. Interesujemy się również problemem długotrwałego stosowania tymczasowego aresztowania. W 2018 r. podjęliśmy interwencje m.in. w sprawach: ponad trzyletniego tymczasowego aresztowania, śmierci dwóch osadzonych w ciągu dwóch dni na terenie Zakładu Karnego we Włocławku, osadzonych, którzy nie otrzymywali właściwego leczenia, jak również zarzutu gwałtu i pobicia przez funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Prawo do obrony

Kolejnym z głównych obszarów działalności Programu Interwencji Prawnej w 2018 r. były sprawy dotyczące prawa do rzetelnego procesu, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do obrony. Obserwacją objęliśmy 300 spraw sądowych, w tym 120 dotyczących udziału w zgromadzeniach publicznych. Ponadto część interwencji obejmowała też wystąpienie Fundacji do określonych podmiotów.

Do Fundacji zgłaszali się osadzeni z aresztów śledczych oraz zakładów karnych. Częstym problemem, który ich dotykał, było ograniczanie kontaktu z obrońcą. HFPC podejmowała działania także w tych sprawach.

Sukcesy

Sprawa Wojciecha K.

Jednym z największych sukcesów Programu Interwencji Prawnej była sprawa pana Wojciecha, który złamał nogę podczas tymczasowego aresztowania. Choć konieczne było przeprowadzenie operacji, wniesiono przeciwko niemu akt oskarżenia na tydzień przed planowanym zabiegiem, co w praktyce uniemożliwiało jego wykonanie – zmieniał się bowiem organ odpowiedzialny za pana Wojciecha: z prokuratury na sąd. W wyniku naszej interwencji, sąd okręgowy na pilnie zwołanym posiedzeniu zarządził o przeprowadzeniu zabiegu pod konwojem.

Pan M.

„... Byliście jedynymi, którzy w tak trudnych dla nas chwilach podaliście nam pomocną dłoń”

– pan M.

Zapadł prawomocny wyrok w sprawie byłego Komendanta Wojewódzkiego Policji, który był oskarżony o współpracę z przestępcami w sprawie tzw. mafii paliwowej. Mężczyzna został uznany za niewinnego, a teraz uzyska od Skarbu Państwa 700 tysięcy złotych zadośćuczynienia za bezpodstawne tymczasowe aresztowanie. Sprawa rozpoczęła się w 2005 roku, a więc trwała... 13 lat.

Program Spraw Precedensowych

Jedną z form działania HFPC jest litygacja strategiczna. Uczestnictwo Fundacji w postępowaniach sądowych i administracyjnych przed sądami krajowymi lub organami międzynarodowymi ma na celu uzyskanie przełomowych wyroków zmieniających praktykę lub przepisy prawa w konkretnych kwestiach.

W 2018 r. HFPC prowadziła ponad 100 spraw, w których zapadło wiele precedensowych rozstrzygnięć. Przedmiot działań PSP stanowiły przede wszystkim sprawy dotyczące zakazu tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, w tym związane z dostępem do odpowiedniej opieki medycznej; prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego; prawa do niezależnego sądu; wolności słowa i ekspresji; wolności zgromadzeń i zrzeszania się; zakazu dyskryminacji; zbiorowego wydalenia cudzoziemców.

2018**PROGRAM
SPRAW
PRECEDENSOWYCH
HFPC****54**

W 54 sprawach profesjonalni pełnomocnicy reprezentowali klientów na naszą prośbę na zasadach *pro bono*, zapewniając im nieodpłatną pomoc prawną i nieocenione wsparcie merytoryczne

40

Występowaliśmy w 40 postępowaniach przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka dążąc do uzyskania ważnych standardów w zakresie ochrony praw człowieka

11

W 11 sprawach występowaliśmy jako organizacja społeczna stawiając sobie za cele przedstawienie sądowi prawno-człowieczego punktu widzenia

7

W 7 postępowaniach przedstawiliśmy opinię przyjaciela sądu przed ETPC, sądami powszechnymi i administracyjnymi, przedstawiając sądowi precedensowe znaczenie sprawy dla praw i wolności jednostki

Prawnicy Programu Spraw Precedensowych starają się coraz częściej sięgać po mechanizmy ochrony praw człowieka przewidziane w traktatach europejskich, w tym m.in. inspirować zadawanie pytań prejudycjalnych do TSUE, a także składać skargi do odpowiednich organów ONZ.

Przykłady spraw

Europejski Trybunał Praw Człowieka po raz pierwszy rozpatrywał skargę dotyczącą przeprowadzenia ekshumacji wbrew woli rodziny zmarłego

[Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że przeprowadzenie ekshumacji Arkadiusza Rybickiego i Leszka Solskiego wbrew woli ich żon naruszało art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.](#)

Wyrok ma bez wątpienia charakter precedensowy. Trybunał po raz pierwszy rozpatrywał skargę dotyczącą przeprowadzenia ekshumacji wbrew woli rodziny zmarłego. Do wykonania wyroku konieczne będzie nie tylko wypłacenie skarżącemu zadośćuczynienia, lecz także nowelizacja Kodeksu postępowania karnego.

**W RAMACH PROGRAMU SPRAW PRECEDENSOWYCH
HFPC W 2018 R.
PROWADZIŁA SPRAWY Z ZAKRESU:**

Równości w Lublinie. Prezydent Lublina uzasadniał taką decyzję zagrożeniem ze strony potencjalnych kontrmanifestantów, którzy zapowiadali stosowanie przemocy wobec uczestników Marszu.

W postępowaniu przed sądem apelacyjnym Fundacja argumentowała m.in., że decyzja prezydenta Lublina o zakazie organizacji zgromadzenia była niezgodna ze standardami wynikającymi z EKPC, a ponadto miała charakter dyskryminacyjny. Sąd uwzględnił zażalenia i uchylił decyzję prezydenta Lublina – marsz się odbył.

Wyrok NSA w sprawie refundacji leku dla osoby cierpiącej na przewlekły ból

Odmowa refundacji jedyne go leku przynoszącego ulgę pacjentce w konkretnej sytuacji finansowej jest faktycznym odebraniem jej prawa do leczenia bólu. Taka decyzja jest nie tylko sprzeczna z prokonstytucyjną wykładnią ustawy o refundacji, ale również ze znowelizowaną niedawno ustawą o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, która przyznaje wszystkim prawo do leczenia bólu.

Naczelny Sąd Administracyjny uchylił wyrok WSA i decyzję Ministra Zdrowia odmawiające refundacji leku zawierającego susz z konopi osobie cierpiącej na przewlekły ból. Pacjentka cierpi na schorzenie objawiające się silnymi bólami nóg, które uniemożliwiają normalne funkcjonowanie i zmuszają ją do poruszania się o kulach.

Zakaz Marszu Równości w Lublinie

HFPC uczestniczyła w postępowaniu w sprawie odwołania od zakazu organizacji Marszu

Pierwszy wyrok Trybunału w Strasburgu dotyczący detencji cudzoziemców w Polsce

W 2018 r. ETPC wydał wyrok w sprawie *Bistieva i inni p. Polsce*. Trybunał stwierdził w nim naruszenie prawa do życia rodzinnego (art. 8 Konwencji). Wyrok ETPC wynikał z braku wzięcia pod uwagę dobra trójki dzieci podczas decydowania o pozbawieniu wolności, do czego polskie władze były zobowiązane na podstawie m.in. Konwencji praw dziecka ONZ czy Karty praw podstawowych UE.

Jest to pierwszy wyrok ETPC odnoszący się do umieszczania dzieci w strzeżonych ośrodkach. Jednocześnie potwierdza on obawy wysuwane od lat przez organizacje pozarządowe, że dobro dziecka nie jest w odpowiedni sposób brane pod uwagę przy decydowaniu o umieszczeniu rodzin w tego typu placówkach.

Program międzynarodowy

Wzmocnienie ruchu na rzecz praw człowieka na świecie jest jednym z celów strategicznych HFPC. W 2018 r. obszarem szczególnego zainteresowania były: Rosja, kraje Europy Wschodniej, Kaukazu oraz Azji Centralnej, gdzie prowadziliśmy działania monitoringowe i edukacyjne, litygację strategiczną, jak również wspieraliśmy obrońców i obrończynie praw człowieka.

W związku z postępującym procesem kurczenia się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego ruch na rzecz praw człowieka mierzy się z systemowymi problemami i poszukuje odpowiedzi na tak ważne pytania, jak np. w jaki sposób angażować w działania na rzecz praw człowieka nowych aktywistów, jak zachować istniejącą infrastrukturę ruchu na rzecz praw człowieka i jaka powinna być odpowiedź na zachodzące negatywne procesy. Poszukujemy odpowiedzi na te pytania przez międzynarodową współpracę, badania i dyskusje.

HFPC współpracowała z koalicjami organizacji pozarządowych z Kazachstanu, Kirgistanu i Tadżykistanu podczas działania na rzecz prewencji tortur. W Ukrainie wspieraliśmy organizacje pozarządowe skupione w ramach Koalicji „Sprawiedliwość dla pokoju na Donbasie”, prowadzące monitoring praw człowieka na terenach objętych konfliktem zbrojnym we wschodniej Ukrainie. W Rosji rozpoczęliśmy ważny projekt z zakresu monitoringu praw człowieka w instytucjach penitencjarnych. Wspieraliśmy także organizacje pozarządowe z Białorusi w ramach procesów sprawozdawczych w instytucjach ochrony praw człowieka ONZ. Z kolei na Kaukazie Południowym włączyliśmy się w prace związane z reformą wymiaru sprawiedliwości po aksamitnej rewolucji w Armenii, pracowaliśmy także na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami w Gruzji.

Monitoring praw człowieka

W 2018 r. wspólnie z Koalicją przeciwko Torturom w Tadżykistanie prowadziliśmy monitoring miejsc detencji. Przeprowadziliśmy 16 wizytacji, w tym w aresztach śledczych i placówkach psychiatrycznych. Wspólnie z lokalnymi partnerami badaliśmy też kwestie, czy w ramach założonego budżetu nowo utworzony Krajowy Mechanizm Prewencji może efektywnie wykonywać powierzone mu zadania, a także sprawdzaliśmy stan techniczny krajowych centrów medycyny sądowej.

HFPC wraz z organizacjami partnerskimi zgromadziła obszerną dokumentację przypadków naruszeń praw człowieka (m.in. pozasądowych egzekucji, tortur, przemocy seksualnej, wymuszonych zaginięć, utraty zdrowia i mienia przez ludność cywilną w wyniku konfliktu), która w przyszłości będzie stanowić materiał dowodowy w postępowaniach przed krajowymi i międzynarodowymi organami dotyczącymi przestępstw popełnionych w trakcie konfliktu w Donbasie.

Uzbekistan

Eksperti Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka przeprowadzili misję monitoringową, której celem było zbadanie warunków panujących w miejscach pozbawienia wolności w Uzbekistanie w świetle przestrzegania standardów międzynarodowych oraz praw i wolności człowieka. HFPC przeprowadziła rozmowy z 17 osobami pozbawionymi wolności, w tym dziennikarzami, obrońcami praw człowieka, politykami, przedsiębiorcami, a także z byłym pracownikiem policji. Jeden z rozmówców spędził blisko 20 lat w więzieniu, w pięciu różnych zakładach. Na podstawie doświadczeń i przeżyć respondentów z Uzbekistanu powstanie raport wskazujący na poważne naruszenia praw człowieka w miejscach pozbawienia wolności, w tym stosowanie tortur, które niejednokrotnie prowadziły do śmierci.

Armenia

W 2018 roku opublikowaliśmy raport na temat dostępu do rzetelnego procesu sądowego w sprawach dotyczących członków Sasna Tsrer. [Raport](#) jest wynikiem misji wyjaśniającej prowadzonej w Armenii, której przewodziła Helsińska Fundacja Praw Człowieka. Zespół badawczy przeprowadził 33 wywiady z 45 osobami, w tym prawnikami, działaczami organizacji pozarządowych, dziennikarzami i przedstawicielami Izby Adwokackiej, a także władz państwowych. Na podstawie przeprowadzonych rozmów dochodzimy do wniosku, że podczas rozpraw sądowych dotyczących członków Sasna Tser, które rozpoczęły się w czerwcu 2017 roku, naruszono zasady rzetelnego procesu sądowego, a prawo obrońców do wykonywania zawodu zostało utrudnione.

Litygacja strategiczna

W 2018 roku HFPC rozpoczęła program litygacji strategicznej na obszarze postradzieckim. Oprócz tradycyjnych metod prowadzenia litygacji strategicznej, jak np. składanie opinii przyjacielowi sądu do międzynarodowych trybunałów, skupiamy się także na wcześniejszych etapach postępowania.

W ramach działań prawnych HFPC złożyła cztery opinie przyjaciela sądu (*amicus curiae*) przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, dwie opinie prawne przed sądami krajowymi w Kirgistanie i opinię prawną przed sądem krajowym w Tadżykistanie. Zwróciliśmy się także do Komitetu Ministrów Rady Europy w związku z niewykonaniem przez Azerbejdżan wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczących skazywania dziennikarzy na wieloletnie kary pozbawienia wolności za zniesławienie.

Przykłady spraw

Mursalijew i inni p. Azerbejdżanowi

HFPC złożyła opinię przyjaciela sądu w sprawie *Mursalijew i inni przeciwko Azerbejdżanowi*, w której przedstawiła Trybunałowi standardy dotyczące prawa do opuszczenia jakiegokolwiek kraju, zawarte w Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych ONZ. W swojej opinii HFPC opisała też szerszy kontekst prezentujący sytuację w Azerbejdżanie oraz systematyczne represje władz wobec społeczeństwa obywatelskiego. Miało to szczególne znaczenie w tej sprawie, ponieważ skarżący to głównie niezależni dziennikarze oraz obrońcy praw człowieka, a zatem mogą być prześladowani w związku ze swoją działalnością. W swojej opinii HFPC skupiła się również na statusie skarżących jako świadków i przedstawiła czynniki, które należy wziąć pod uwagę przy ocenie, czy nałożone na nich ograniczenia są zgodne z prawem i konieczne w demokratycznym społeczeństwie. 13 grudnia 2018 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że w tej sprawie doszło do naruszenia art. 13 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz art. 2 Protokołu 4 do Konwencji.

Sprawa T.A.

W październiku 2018 r. Pierwomajski Sąd Rejonowy w Biszkeku wydał orzeczenie zobowiązujące Republikę Kirgistanu do wypłaty zadośćuczynienia w wysokości 200 000 som (około 3 000 USD) rodzinie mężczyzny, który zmarł w wyniku stosowania tortur. Orzeczenie ma precedensowy charakter – po raz pierwszy w praktyce sądowej Kirgistanu sąd przyznał zadośćuczynienie, mimo iż postępowanie karne w związku ze stosowaniem tortur nie zostało zakończone i dotychczas nikogo nie pociągnięto do odpowiedzialności. HFPC złożyła w tej sprawie opinię przyjaciela sądu.

Lefter i inni p. Ukrainie i Rosji

W opinii poruszono problem ochrony dziennikarzy przekazujących informacje z konfliktów zbrojnych w kontekście sytuacji mediów relacjonujących wojnę we wschodniej Ukrainie.

„Dziennikarze relacjonujący konflikty zbrojne odgrywają bardzo ważną rolę w informowaniu opinii publicznej o ich przebiegu, w tym w ujawnianiu i nagłaśnianiu zbrodni wojennych, naruszeń praw człowieka i innych nadużyć, które mogą mieć wówczas miejsce. Jednocześnie media stają się coraz częściej celowym obiektem ataków osób zaangażowanych w działania wojenne i dlatego wymagają szczególnej ochrony. Dlatego też chcieliśmy przyczynić się do rozwoju gwarancji ETPC chroniących korespondentów wojennych”.

Dzielenie się doświadczeniem

Działania edukacyjne w 2018 r. miały na celu przede wszystkim wsparcie i rozwój lokalnego społeczeństwa obywatelskiego w krajach Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji Centralnej. W ramach działań na rzecz eliminacji tortur w Tadżykistanie dzieliliśmy się naszym doświadczeniem w zakresie implementacji standardów międzynarodowych. Ponadto HFPC wraz z Biurem na Rzecz Praw Człowieka i Praworządności z Tadżykistanu zorganizowała w Duszanbe szkolenie dla grupy monitorującej miejsca detencji poświęcone metodologii prowadzenia monitoringu oraz opracowaniu raportów.

Wraz z partnerami z Ukrainy prowadziliśmy działania edukacyjne, które doprowadziły do podwyższenia kwalifikacji i przeszkolenia nowych osób w zakresie prowadzenia monitoringu praw człowieka oraz zaangażowania małych organizacji i lokalnych działaczy z obwodu donieckiego i ługańskiego w pracę przy dokumentowaniu konfliktu.

Realizowane w ramach litygacji strategicznej działania również służą nam jako narzędzie edukacji dla sędziów, prokuratorów i adwokatów w zakresie praw człowieka.

Wsparcie obrońców praw człowieka

W związku z postępującym procesem kurczenia się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego ruch na rzecz praw człowieka mierzy się też z systemowymi problemami. obrońcy praw człowieka, działacze społeczni i niezależni dziennikarze stali się grupą szczególnie narażoną na represje ze strony władz. Dlatego jednym z priorytetów HFPC w 2018 r. było udzielenie pomocy obrońcom praw człowieka oraz członkom ich rodzin znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

“Najważniejsza jest dla mnie ludzka godność. Sama o wiele łatwiej zniosę głód niż upokorzenie”

– Ludmiła Aleksiejewa
(1927–2018),
Moskiewska Grupa Helsińska.

W grudniu 2018 r. w ramach obchodów 20-lecia Deklaracji ONZ o obrońcach praw człowieka przeprowadziliśmy minikampanię. Przedstawiliśmy sylwetki pięciu obrońców praw człowieka, żeby przybliżyć naszym odbiorcom ich pracę. Mamy zaszczyt pracować z wieloma odważnymi, wrażliwymi i niezawodnymi ludźmi!

Udział HFPC w sieciach

HFPC kontynuuje działania w następujących sieciach organizacji:

- ECRE
- Europejska Platforma Swobód Obywatelskich Liberties (przedstawicielka HFPC jest w Zarządzie)
- Europejska Sieć na rzecz Wykonywania Orzeczeń ETPC – European Implementation Network (przedstawicielka HFPC jest w Zarządzie)
- EU Russia Civil Society Forum
- Grupa Zagranica
- Human Rights Film Festival Network
- Justice
- Konsorcjum organizacji społecznych działających na rzecz uchodźców i migrantów
- KOS – Komitet Obrony Sprawiedliwości
- The Civic Solidarity Platform
- The Committee on International Control over the Human Rights Situation in Belarus
- The Human Rights House Foundation
- Współpraca z organizacjami międzynarodowymi: ONZ, Rada Europy, Unia Europejska, OBWE

Komunikacja

Komunikacja zewnętrzna Fundacji jest integralną częścią wszystkich podejmowanych działań i służy między innymi szerokiej edukacji publicznej, ale także umacnianiu wizerunku HFPC jako organizacji eksperckiej.

Działania komunikacyjne HFPC mają na celu **zdobycie poparcia społecznego**, mobilizowanego zarówno do różnorodnych działań *pro bono*, jak i wsparcia finansowego Fundacji.

HFPC korzysta z różnych kanałów komunikacji, ale przekaz jest w nich zintegrowany, zmienia się tylko język dostosowany do grupy odbiorców.

Jednym z ważnych kanałów komunikacji jest strona internetowa (dostępna pod adresem: www.hfhr.pl). W 2018 roku opublikowaliśmy na niej **227** informacji i notek w języku polskim oraz **112** w języku angielskim. Strona w tym czasie odnotowała 330 550 odsłon.

@hfhrpl, czyli Fundacja w mediach społecznościowych

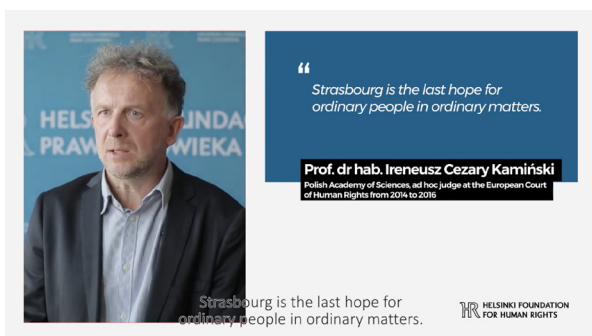
W 2018 roku Helsińska Fundacja Praw Człowieka wzmocniła swoją obecność w mediach społecznościowych. Popularne kanały, takie jak: Facebook, Twitter, YouTube, Instagram czy LinkedIn stały się płaszczyzną, dzięki której HFPC jest w stałym kontakcie zarówno z ekspertami specjalizującymi się w prawach człowieka, jak i osobami, którym treści przekazywane przez Fundację są bliskie. Dzięki włączeniu w komunikację nowych narzędzi HFPC dotarła do jeszcze większej grupy zróżnicowanych odbiorców.

Facebook – Helsińska Fundacja Praw Człowieka do końca 2018 zgromadziła **55 204** fanów (o ponad **2600** osób więcej niż w roku ubiegłym). Grupa obserwatorów Fundacji stale rośnie, a swoją aktywność wyraźnie akcentuje poprzez czynne komentowanie i udostępnianie publikowanych treści.

Twitter – liczba obserwatorów/ek w 2018 roku wzrosła do ponad **8000** (o ponad **2300** osób więcej niż w roku ubiegłym). Tweety Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka były komentowane i udostępniane przez

wiodących liderów opinii, a także popularne media i dziennikarzy. Oprócz konta Fundacji również poszczególni eksperci byli aktywni na tej platformie.

Instagram – w 2018 roku HFPC wdrożyła działania zmierzające do zwiększenia liczby odbiorców. Instagram to serwis popularny szczególnie wśród młodszych użytkowników mediów społecznościowych. Na koniec 2018 roku profil HFPC śledziło 350 osób.

LinkedIn – w 2018 roku HFPC postanowiła wykorzystać ten kanał komunikacji i założyła konto, aby docierać ze swoim przekazem do grup profesjonalistów, w szczególności do prawników.

YouTube – komentarze w formie filmików są ważnym elementem komunikacji Fundacji, która jest przez nas wykorzystywana we wszystkich kanałach społecznościowych, ale na YouTube można zapoznać się z pełną dokumentacją.

Newsletter – ważny element komunikacji z subskrybentami, którzy chcą być regularnie informowani o dokonaniach Fundacji (grupa około 2200 osób). W 2018 r. wysłaliśmy 47 numerów tego mailingu.

Media

HFPC dbała o regularną obecność w różnych mediach, które umożliwiają dotarcie z przekazem do nowych grup odbiorców. Fundację reprezentowali eksperci, którzy aktywnie komentowali zarówno sprawy bieżące, jak i prezentowali efekty pracy Fundacji w określonych dziedzinach. HFPC sprawnie reagowała na zapytania medialne, jak również proaktywnie promowała własne wiadomości i newsy.

Grupa ekspertów, którzy się wypowiadali w imieniu Fundacji była szeroka, realizując tym samym model wieloosobowej reprezentacji w mediach. W efekcie w 2018 roku odnotowano ponad 4300 wzmianek na temat Fundacji – w internecie (ponad 3800) i prasie (blisko 500), monitoring nie obejmuje segmentu RTV.

Publikacje

W 2018 roku wydaliśmy następujące publikacje:

- „Prawa osób pozbawionych wolności – podstawowe problemy prawne i praktyczne” Raport 2018
- „Prawo dostępu do obrońcy w świetle prawa europejskiego. Podręcznik”
- „Racism & Discrimination in Employment in Europe 2013-2017”
- Raport alternatywny do Komitetu Przeciwko Torturom (CAT) – Tadżykistan
- „Children’s rights behind bars 2.0” – raport krajowy z wykonywania projektu
- „Do Luksemburga zamiast do Strasburga?” – raport na temat roli Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ochronie praw człowieka
- „Pracuje tak, jak powinien?” – raport o działaniach Trybunału Konstytucyjnego w 2017 r.
- „Wyrok w Strasburgu to nie koniec!” – raport na temat wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
- „Inside Police Custody – prawa procesowe na posterunkach policji” Raport krajowy HFPC
- Instrukcja dla państw członkowskich UE „Jak zagwarantować prawa dzieciom znajdującym się w konflikcie z prawem?”
- Raport „O (nie)dostępnym dostępie do adwokata”
- „Od kadr się zaczyna. Zmiana prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych”
- Poradnik „Prawa dzieci pozbawionych wolności i ich reintegracja z perspektywy zasady partycypacji”
- Praktyczny przewodnik dla prawników „Jak bronić dziecka, które popadło w konflikt z prawem?”
- „Praktyczny Przewodnik. Monitorowanie miejsc pozbawienia wolności, w których przebywają dzieci”
- „Praktyka stosowania europejskiego nakazu aresztowania w Polsce jako państwie wydającym”
- „Reintegracja wychowanków placówek resocjalizacyjnych”
- „Sprawy precedensowe z zakresu praw człowieka 2018” – raport HFPC
- „Wzmocnienie praw procesowych w postępowaniu karnym”
- „Złe traktowanie osób podejrzanych i zatrzymanych przez funkcjonariuszy Policji.” Raport z badania ankietowego adwokatów

Finanse

Sponsorzy w 2018 roku

- Ambasada Irlandii w Polsce
- Ambasada Królestwa Niderlandów w Polsce
- Austriackie Forum Kultury
- Biuro Podróży Reklamy
- Civil Rights Defenders
- Clifford Chance Foundation
- Departament Stanu USA
- Fundacja im. Stefana Batorego
- Fundacja im. Heinricha Bölla
- Fundacja Solidarności Międzynarodowej
- Human Rights House Foundation – bezpośrednio i c/o Chorwacki Dom Praw Człowieka
- Instytut Francuski w Polsce
- Media Legal Defence Initiative (MLDI)
- Miasto Stołeczne Warszawa
- Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych Holandii c/o Holenderski Komitet Helsiński
- National Endowment for Democracy (NED)
- Nordycka Rada Ministrów
- Open Society Foundations
- Polski Instytut Sztuki Filmowej
- Prague Civil Society Centre
- RITA – Fundacja Edukacja dla Demokracji
- Sigrid Rausing Trust
- The Gere Foundation
- Unia Europejska – dotacje bezpośrednio i za pośrednictwem agend unijnych bądź organizacji partnerskich

Kancelarie Prawne:

- Wardyński i Wspólnicy sp. k.
- CMS Cameron McKenna Greszta i Sawicki sp. k.
- Gessel Koziarowski sp. k.
- Baker & McKenzie Krzyżowski i Wspólnicy sp. k.
- Dentons Europe Dąbrowski i Wspólnicy sp. k.
- Allen & Overy, A. Pędzich sp. k.
- Górski Spółka kom. (SPCG)
- Domański Zakrzewski Palinka sp. k.
- Norton Rose Fulbright Piotr Strawa i Wspólnicy sp. k.

Inne wsparcie:

- Darowizny rzeczowe: Wolters Kluwer
- Indywidualni darczyńcy
- Praca *pro bono* adwokatów i radców prawnych
- Praca wolontariuszy i wolontariuszek

Każda złotówka to:

Skontaktuj się z nami

Zachęcamy do śledzenia naszej bieżącej aktywności

<http://www.hfhr.pl/>

<http://www.facebook.com/hfhrpl>

<http://www.twitter.com/hfhrpl>

<http://www.youtube.com/TheHFHR>

Pomoc prawna

W każdą środę, w godzinach 13.30–15.00, w Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka odbywają się dyżury prawnika, w trakcie których można uzyskać bezpłatną informację prawną w sprawach z zakresu potencjalnego naruszenia praw człowieka.

Aby zapisać się na dyżur prawnika zadzwoń pod numer: (48) 22 556 44 40 codziennie w godz. 10.00 – 14.00.

UWAGA! Informujemy, że nie udzielamy porad prawnych w rozmowach telefonicznych ani za pośrednictwem e-maila lub mediów społecznościowych. Prosimy o zgłoszenia spraw z zakresu potencjalnego naruszenia praw człowieka w formie tradycyjnego listu zawierającego szczegóły i przebieg sprawy oraz kopie najważniejszych dokumentów dotyczących problemu na adres korespondencyjny HFPC podany powyżej. Uprzejmie informujemy również, że nie mamy możliwości odpowiedzi na każdy list ani interwencji we wszystkich sprawach, które do nas napływają.

Wesprzyj nas

Jeśli chcesz wesprzeć finansowo nasze działania, możesz wpłacić darowiznę na rachunek bankowy:

PKO BP S.A.58 1020 1013 0000 0502 0002 9165.

HR HELSIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA

 @hhrpl

 @hhrpl

 @TheHFHR

Helsińska Fundacja
Praw Człowieka
ul. Zgoda 11
00-018 Warszawa

tel. (22) 556-44-40
fax: (22) 556-44-50
hhr@hhr.org.pl
www.hhr.pl